

Daniel
Pastirčák

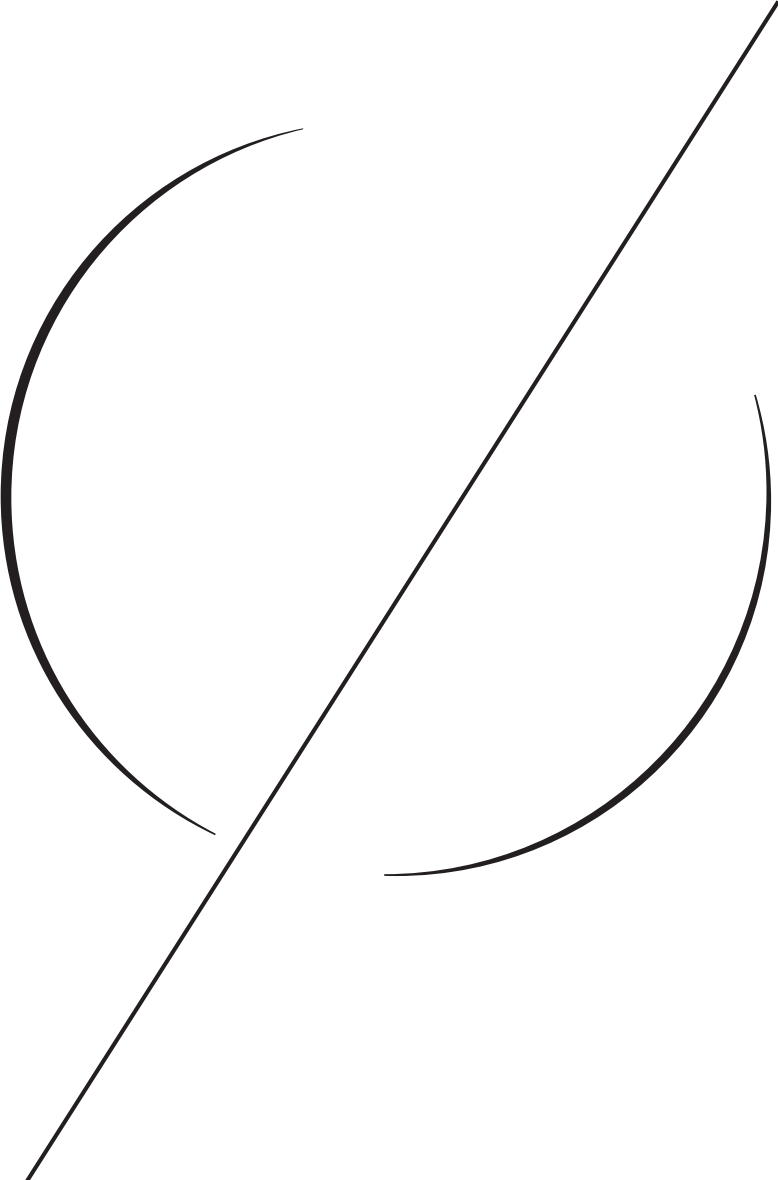

BUDEME
SA STRETAŤ
V SNOCH

ROMÁN

Artforum

BUDEME SA STRETAŤ V SNOCH

Román o tom,
čo v nás prežije
svoj koniec.

Daniel Pastirčák

Budeme sa stretať v snoch

© Daniel Pastirčák, 2026

Cover Illustrations © Rudo Prekop, 2026

Design & Layout © Marek Kianička, 2026

© Artforum, 2026

**Daniel
Pastirčák**

**BUDEME
SA STRETAŤ
V SNOCH**

Artforum

Venujem Táni Pauhofovej

I DENNÍK SPOMÍNANIA

FRANTIŠKÁNSKY KLÁŠTOR
A NEMOCNICA PRE DLHODOBO
CHORÝCH, JÚL 1998, DEVÄŤ
ROKOV PO PÁDE KOMUNISTICKEJ
DIKTATÚRY

1.

PRVÝ LIST

7. JÚL 1998, UTOROK

Tak to teda skúšam. Ako ste mi to vraveli? Neposudzovať, čakať, vstúpiť, pripustiť to k sebe. Nechať sa vtiahnuť. To, čo bolo, zažívať nanovo, akoby sa to dialo práve teraz.

Napriek vášmu naliehaniu vám budem naďalej vykať, otec Benedikt... „Vyká sa šéfovi v úrade, ale my sme rehoľa bratov.“ Chápem, čo tým myslíte. Oceňujem vašu otvorenosť, no radšej si ponechám tento detinský zvyk. Umožňuje mi určitý odstup, a ten, ako sa domnievam, potrebujem teraz zo všetkého najviac.

Váš návrh je veľkorysý. Otvorený čas, uvoľnený od rehoľných povinností, na rozjímanie o čomsi, čo je dávno preč. Mrzí ma, že som vás tou malichernou záležitosťou natoľko znepokojil. Môj stav azda nie je taký vážny, ako ste to z nášho rozhovoru vyrozumeli. Áno, použil som silné slová: Strach, úzkosť. Teraz sa mi zdajú trochu prehnané. Odjakživa mám sklon veci nadsadiť, expresívnou rečou im dodať väčšiu váhu, privolať ňou pozornosť, aby som sa v nepríjemnom rozpoložení necítil osamelý. Pokúsim sa to napraviť.

Necítim strach, a to, čo ma ochromuje, nie je azda ani úzkosť, iba náhla neistota, prekvapenie, zmätok. Akoby na hladinu môjho vnútra padol malý kameňok, a rozbil jeho celistvosť. Všetky obrazy sa rozkolísali, rozmazali. Jasné kontúry sa rozostřili. Áno, cítim sa zaskočený sám sebou. Veď stačil malý lístok z pokrčenej obálky. Tých pár úhladne napísaných viet rozvrátilo pokoj, o ktorom som sa nazdal, že som ho rokmi duchovného života získal navždy. Ešte donedávna som naň býval hrdý.

Od chvíle, keď som sa dozvedel, že je tu – pacientka v jednej z izieb hospicu –, všade okolo seba cítim jej prítomnosť. Ak ma práve nezamestnáva nejaká neodkladná povinnosť, všetky moje myšlienky sa obracajú k nej. V takom rozporení si stretnutie s ňou nedokážem predstaviť. Čo by som jej povedal? Azda preto som hovoril o strachu. Áno, obávam sa toho, čo odo mňa žiada.

Skúšam teda, čo ste mi radili. Ponúknutý čas chcem využiť zodpovedne. Dúfam, že postupujem správne. Vyhybam sa stretnutiam s bratmi. Snažím sa nepodliehať navyknutým stereotypom a nerozptyľovať sa náhodnými podnetmi. Iba nehybne sedieť, zmlknúť až k vnútornému tichu, otvoriť sa a čakať. Vytrvať v tom tak dlho, ako len dokážem, a potom to čo najpresnejšie zaznamenať.

Mám loviť v mútnom rybníku pamäti: „Umožniť času, aby zastal a otvoril vo mne hĺbinu prítomnej minulosti.“ Čosi také ste vraaveli, však? Čakať na mimovoľné spomienky, podržať ich. Privolať nimi tie dávne chvíle, ako človek privoláva krdeľ holubov, keď im nasype zrno na obločný rám.

V momentoch tichého pohrúženia som naozaj na chvíľu uzrel obrazy toho temného daždivého leta: bridlicovosivú oblohu tehotnú búrkou, poryvy vetra v korune stromu, dubové listy obkreslené bronzovou žiarou v náhlom záblesku spoza pretrhnutých mrakov. Počul som i šelest potoka v údolí. Vo zvlhnutom vzduchu som zavetrasil prenikavú vôňu materinej dúšky. To všetko je kdesi vo mne a nezávisle si žije svojím skrytým životom. Na okamih sa mi celkom zreteľne sprítomnil ten strom. Starý košatý dub, na ktorom sedela, keď som ju prvýkrát uzrel – cudzinka – pastierka, jej dve ovce a čierny pes. Viem, predstavivosť klame. Možno to bol iba snový výjav, utvorený zo stoviek iných dubov, čo pamäť zakreslila do mojej obrazotvornosti.

Áké by to bolo, keby som sa tam dnes vrátil? Zostalo azda na tých miestach prítomné čosi z toho, čo sme vtedy prežili? Visí to

tam niekde, ako mŕkvy duch, ktorý trpezlivo čaká na vhodnú chvíľu, aby vyvolal staré očarenia? Pod vplyvom tej krajiny by moje spomienky možno ožili. Vyčarili by predou mnou časom pochované details, dôležité podrobnosti, na ktoré som už celkom zabudol. Počul som ľudí rozprávať o začarovaných miestach. O dome, kde vojaci zavraždili deti. Vraj sa tam v určitú hodinu ozýva ich nárek. Čo zostane písané v krajine, kde sa odohrala márna láska?

Mám si viesť denníkový záznam spomienok. Žiť ešte raz v dňoch, ktoré pominuli. Nuž, ako vidíte, pokúšam sa. Písanie ma však zvädza. Prináša mi istý druh potešenia, a tak sa štylizujem, mimovoľne sa pokúšam byť duchaplný. Slová ma zrádzajú, poskytujú únik pred tým, do čoho sa mi nechce. Mal by som byť vecný, priamy a v prvom rade poctivý k sebe – ako ste vraveli – pravdivý. Zaznamenať si sám pre seba všetko, bez príkras a vytáčok, tak, ako to naozaj bolo. Premýšľať o tom bez predsudkov, bez zábran, ako keď človek na pustom mieste vykrikuje tajnosti svojho srdca do hukotu vetra. Písať celkom slobodne, písať pre nikoho, a keď dopíšem poslednú vetu, popísané listy spáliť? (Tak ako som vtedy spálil jej list.)

Keď už som sa do toho pustil, potrebujem si ujasniť motívy. Mám byť pravdivý – povedali ste –, viackrát ste to zdôraznili. Musím si to neustále pripomínať. Ale, čo je to „pravdivý“? Existuje azda pravda sama o sebe, nedotknutá, objektívna, nemenná – mimo nás? Či v sebe nenesieme iba jej citlivé, odumretou vášňou pokrivené odtlačky, klamné stopy, ktoré nás vedú v kruhu, znova a znova iba k tým istým vopred daným záverom? Alebo naopak... Tá istá pravda sa pre mňa z okamihu na okamih mení, tak ako sa v plynutí času mením i ja. Taká pravda môže znamenať všetko, a preto neznamená nič. Veď pravda sa mi deje v prúde prítomných okamihov, pod vplyvom pôsobiaceho vzťahu, utvára sa vo chvíľkových stavoch, ktoré sa ustavične menia. Nepremieňa sa spolu s nimi i pravda samotná?

„Všetko tak, ako to bolo,“ – vraveli ste. Ale ako to bolo? Je mi azda skutočnosť prístupná inak než cezo mňa? Cez seba sa jej dotýkam, cez seba ju vidím, cítim, počujem, pamätám si ju, myslím. Všetko, na čo si dokážem spomenúť, je precedené cez husté sito rokmi nažitého života. Nie som napokon nevyhnutne i ja sám spoluautorom tej pravdy, s ktorou sa mám – ako ste povedali – stretnúť, a prijať ju v celom jej rozsahu?

Obávam sa, že príbeh, ktorý sa pokúšam vyloviť zo sutín pamäti, sa možno takto nikdy neodohral. Čo som vtedy vedel o nej a čo som vedel o sebe? Veď ani teraz o nás takmer nič neviem. Áno, pokúšam sa do toho preniknúť hlbšie, dostať sa pod povrch, no myseľ iba mechanicky produkuje tie isté staré ošúchané predstavy. Toľkokrát som si ich sám v sebe omieľal, až sa mi stali pravdou. Dokážem ten múr prelomiť? Uvidieť, čo je za tým? Objavím azda čosi podstatné, čo som nevedomky vytesnil? Viem z pamäti vyloviť iba sen, zrodený zo skutočnosti, ktorú nepoznám? To, čo sa naozaj stalo, azda pozná oko, ktoré je nad časom a všetko vidí v jednom prítomnom teraz. Tam však prístup nemám.

Vidíte, ako som sa zamotal. Poctivo priznávam: I teraz, keď sedím nad týmto listom pri okne otvorenom do kláštorného parku, môj duchaplný pokus o resuscitáciu mŕtveho času mi pripadá ako naivná detská hra. Zbytočne premrhaný čas nad problémom, ktorý neexistuje. To všetko je predsa už dávno mŕtve, pochované v minulosti, ktorá sa nikdy nevráti.

Za citový chaos, čo ma tak náhle zachvátil, sa na seba hnevám. Verím, že ho rýchlo prekonám. Kamienok dopadne na dno a hlada sa znova ustáli.

Možno vás to prekvapí, no toto nie je môj prvý pokus, ten príbeh som si už raz zapísal. Stalo sa tak pred šiestimi rokmi v čase, keď som sa pripravoval na Večné sľuby. Ešte mám ten modrý poznámkový blok s dierovanými listami. Nuž, živím pamäť tým, že po sebe

čítam, čo som napísal. Udivuje ma tá precíznosť, snaha zachytiť všetko tak, ako sa to odohralo.

Svoj príbeh som písal v tretej osobe. Poskytlo mi to potrebný odstup. Díval som sa na seba z vtácej perspektívy, ako na cudziu postavu v dráme, ktorá sa ma už netýka. Postupoval som ako režisér. Príbehu som vopred určil zmysel. Našiel som v ňom to, čo som chcel nájsť: Božiu stopu. Roztratené spomienky som ako korálky prepojil jedinou niťou – kľukatou, no zreteľnou cestou, ktorá ma doviedla k viere. Príbeh sa tak pre mňa stal potvrdením rehoľného povolania. Vtedy mi to pripadalo ako zjavenie. Keď si však teraz po sebe tie riadky čítam, nemôžem sa ubrániť znepokojujúcemu pocitu neskutočna. Bolo to tak? Nenašiel som v tom príbehu iba význam, pre ktorý som sa už vopred rozhodol?

Navrhli ste mi, aby som svoj denník písal pre nikoho. Malo by ma to uchrániť pred pokušením fabulovať, prikrášľovať či dramatizovať skutočnosť. Z napísaného však i vy isto vidíte, že tomu pokušeniu sa vyhnúť nedokážem. Veď či to napokon nie som stále len ja, kto po sebe číta tie riadky? Práve toto moje ja si žiada korekciu.

Otec Benedikt, potrebujem vaše oko, aby môjmu textu nastavilo zrkadlo. Prajem si, aby ste si prečítali všetko, čo napíšem. Už len myšlienka na to, že ten príbeh budete čítať, mi prináša istú úľavu. Sľubujem, že sa nespreneverím úprimnosti – v miere, akej som toho schopný. Vaše priamociare komentáre a trefné otázky mi isto pomôžu lepšie čeliť pokušeniu štylizácie, než text písaný nikomu, vydaný napospas plameňom ohňa.

Nuž, ak nenamietate, upravme dohodnutú hru: príbeh zapísaný v starom bloku doplním o súčasný komentár. Budem vám ho po častiach odovzdávať. Viem, že človek vo vašom postavení nemá času nazvyš. Tým väčšmi ocením, ak si občas nájdete hodinku, aby sme sa o tom, čo si prečítate, porozprávali.

Príbeh, ktorý vám takto predložím, je pravdepodobne klamný,

*pre mňa však predstavuje skutočnosť naliehavo prítomnú vo mne;
skutočnosť, ktorej čelím tu, pri okne otvorenom oproti lipe, kam
práve zosadlo zopár škriekajúcich havranov.*

Váš vykajúci brat Dominik

2.

Takto zavčasu, o šiestej ráno, je vzduch číry a príjemne chladivý. Z bezoblačného blankytu však doň už prenikajú hrejivé lúče. Ich žiara ešte pred poludním zahalí krajinu do matnej horúčavy sparného leta. Predzáhradky rodinných domov na predmestí sú v tom čase prázdne, no Dominik vie, že keď sa bude o hodinu vracieť do mestečka tou istou cestou, za plotmi zahliadne niekoľko známych tvárí a na ich pozdravy odpovie priateľským mávnutím.

Vyholenú hlavu mu pohládza svieži vánok. Ešte mu v nej doznievajú žalmy z rannej bohoslužby. Spomienka na falošný spev brata Ignáca mu vyčarí mimovoľný úsmev na tvári. Ten jeho oduševnený výraz! Cível do vitrážového okna, ako keby tam videl zjavenie panenky Márie.

Po bohoslužbe Dominik odovzdal otcovi Benediktovi list a dohodol si s ním stretnutie. Azda preto sa po ťarche ostatných dní cíti znova ľahko. V diaľke počuť kovové perkusie miestnej lokálky. Dominik vidí, ako sa stará mašinka šinie na horizonte polí popred modrastú siluetu hôr. V poloprázdnych kupé isto podriemkavajú robotníci cestujúci do rannej zmeny.

Nedávno zrekonštruovaná budova nemocnice pre dlhodobó chorých sa belie na okraji obce ako rez zo svadobnej torty; tam smeruje aj Dominik. Od kláštora k obci vedie zle udržiavaná asfaltka dlhá zo päť kilometrov. Musí si dávať pozor na výtlky. Do pedálov starého bicykla šliape zľahka, nepotrebuje sa ponáhľať. Nepotrvá dlho a veľkou kovanou bránou prejde do areá-

lu, ktorý sa ešte len prebúdzal k životu. Na prepotené tričko si navlečie albu a v sprievode rehoľnej sestry sa dlhými chodbami poberie k izbe umierajúcej. Hoci ho otec Benedikt na čas uvoľnil z pastoračných povinností, to dnešné stretnutie, azda posledné, odmietnuť nemôže.

Tú drobunkú, vždy usmiatu žienku si pamätá ešte z dní, keď bola jej myseľ úplne jasná, hoci ochabujúce telo už bolo odkázané na vozík. Čas od času ju chodieval spovedať na izbu. Nie raz sa pri tom s chuťou smejú na prapodivných hriechoch, ktoré si táto šibalská zbožná duša vymýšľala, aby potešila spovedníka. Rozmarné rozhovory s ňou ho vedia vzpružiť lepšie ako šálka silnej kávy. Jej detinská radosť a nefalšovaná vďačnosť, taká zriedkavá u starých, ťažko chorých ľudí, ho na chvíľu dokáže vytrhnúť z otupeného stereotypu pracovného dňa.

Cíti sa s ňou spriaznený, i keď jej duša sídli vo svete, ktorému on nerozumie. Potajme jej závidí tú odovzdanú detskú vieru, hoci dobre vie, že jeho zložitej povahe je taká viera nedostupná. Nuž, ten prostý poľný kvietok je už zvädnutý, čoskoro dodýcha, a svetielko jej nepochopiteľnej radosti sa zo sveta navždy vytratí.

Mysľou však ustavične odbieha od staršej k tej druhej. K žene, čo sa tak nečakane votrela späť do jeho života. Isto tiež leží niekde tu, v jednej z tých presvetlených izieb. Vo vrecku cíti hrany poskladaného listu, ktorý mu zaslala: Ako vyzerá? Nad čím premýšľa? Čo si predstavuje, čakajúc, ako jej na ten list odpovie?

Ten podvečer, pred troma dňami, sa ničím nelíši od iných. Žiadne varovné znamenie. Nič mu nenaznačí, že sa blíži zemetrasenie, ktoré v základoch rozruší jeho svet. Šikmé svetlo, čo sa klíže po lístí gaštanov, v záhonoch kvetov na chvíľu vyčarí ono

zvláštne rozprávkové kúzlo, ktorým slnko zvykne pozdraviť blížiacu sa noc.

Po chodníku sa kotúľa dúhovo sfarbená loptička. Beží za ňou akýsi chlapec. Posledné lúče mu na končekoch vlasov zapalujú kruh podobný svätožiare. Sprevádza ho mladá rehoľníčka. Dominik ju pozná iba z videnia, v hospici pracuje necelý mesiac. Kývne jej na pozdrav a chystá sa dvojicu obísť, no dievča v habite zamieri priamo k nemu. „To je pre vás,“ oznámi mu bez vysvetlenia, akoby mal sám vedieť, o čo ide. Do dlane mu vloží obálku a ponáhľa sa za chlapcom, ktorý medzitým odbehol za loptou.

Ani mu nenapadne prisudzovať tej epizóde význam. Obálku strčí do vrečka. Vytrasie ju z riflí až večer, keď sa vyzlieka. V sprche na ňu takmer zabudne. Keď ju však otvorí, slová napísané atramentovým perom v úhladnom sklone do neho vniknú ako žeravé pečatidlo do vosku.

*Otec Dominik,
viem, že mi nezostáva veľa času.
Potrebujem niekomu zveriť svoj príbeh.
Domnievam sa, že vy mu budete rozumieť.
Mám trúfalú prosbu.
Nie som katolíčka.
Mohli by ste ma vyspovedať?
Hovorila som s hlavnou sestrou.
Sľúbila mi, že vám list odovzdá.
Nepoznám zvyklosti vášho rádu,
spolieham však na vašu veľkorysosť.
Pastierka doputovala.*

Dominik stláča kľučku. Do izby vstupuje opatrne, ako niekto, kto sa obáva, že zobudí spiacu. Starenka je tam – bledá na bielom vankúši –, no akoby tam už nebola. Spí či bdie? Vníma,

či je už kdesi ďaleko? Dominik sa skloní nad tou dobrotivou, vráskami rozrytou tváričkou a pohnutý náhlou clivotou bozká starkú na zvlhnuté čelo. Namáča prst do striebornej misky a olejom kreslí kríž na čelo tej, ktorá azda už o pár hodín vychladne. Starenka precitne. Dominik so smútkom hľadí do jej prázdnych očí. Nespoznáva ho, na svet pozerá už iba s ľahostajnosťou cudzinky.

Bytosti ako je táto v ňom vždy vyvolajú mučivý rozpor. Ich odzbrojujúca odovzdanosť, schopná nachádzať dôvody k vďačnosti i tam, kde ich nik nevidí, mu pripadá ako zjavenie nepochopiteľného zmyslu uprostred nezmyselného utrpenia. Neospravedlniteľné muky týchto bezbranných bytostí v ňom však vyvolávajú i opak: návaly rozhorčeného vzdoru voči Stvoriteľovi, ktorému sa jeho svet očividne nevydaril. Radšej by vyhlásil, že vesmír je prázdny, žiadneho Boha v ňom niet, než aby pripustil, že to hanebné súženie bezmocných je jeho dielom.

Prázdnu chodbou sa vracia k východu. Znova sa ho zmocňuje nutkavý nepokoj. Túži byť čo najrýchlejšie preč, ďaleko od múrov, za ktorými ona čaká na jeho odpoveď. Dvere na kanceláriu hlavnej sestry sú pootvorené. Mimovoľne zrýchli krok.

Pred dvoma dňami za tými dverami stál, bezradný, neschopný rozumného slova: „Dobré ráno, sestra. Prepáčte, že vyrušujem.“

„Čakala som vás.“

„Čítal som ten list.“

Ponúkne mu stoličku. Dominik si s úľavou sadá.

„Prijali sme ju pred týždňom. Má české občianstvo. Priviedla so sebou štvorročného syna. Naliehavo nás žiadal, aby tu s ňou smel zostať. Na Slovensku má síce rodinu, no nie takú, ktorá by bola momentálne pripravená o chlapca sa postarať. Prišla

s ťažkým zápalom pľúc. Imunitný systém má v rozklade. Liečba je bezperspektívna. Ponúkli sme jej paliatívnu starostlivosť.“

„Smiem vedieť jej meno?“

Sestra zalistuje v papieroch: „Dorota Lietavská.“

„Napísala, že nie je katolíčka. Nuž, neviem...“ V jeho slovách zaznie obava.

„To myslíte vážne? Pre človeka s jej diagnózou by sme mali urobiť všetko.“

Dominik sa opatrne zodvihne zo stoličky. Cíti, ako sa mu pri tom chvejú kolená. Váhavo povie: „Prepáčte. Potrebujem si ujasniť postup. Poradím sa s otcom Benediktom.“

Aké to bolo zbabelé. A o čo sa to vlastne pokúša? Rozhodol sa oddialiť odpoveď? Potrebuje čas, aby našiel stratenú rovnováhu? Čo ak rozhodujúcu chvíľu premešká, a ona zomrie skôr, než jej stihne vyhovieť? Jej nepomôže a seba nezachráni.

V sakristii si vyzlečie plášť. Zhlboka vdýchne do pľúc čerstvý vzduch a ponáhľa sa k bicyklu ako stroskotanec k záchrannému člnu.

Minie štvrt' rodinných domov. Ako obvykle, na „Pochválen bud“ spoza plotov odpovedá priateľským zamávaním. Brzdí a spúšťa sa z hradskej na štrkovú cestu. Popod čerešne obsypané krvavými plodmi preklážne ku kláštornej bráne. Po brečtanom obrastenom múre prebehne jeho divoká priateľka – čierna mačka – Shanti. Ráno i večer jej do misky pred vchodom zvykne sypať granuly. Pred dvoma rokmi bola ešte mačiatko, zmestila sa mu do dlane. Keď meditoval, usadený pod orechom v kláštoranom parku, nedala mu pokoj. Vyteperila sa mu na temeno, sklonila drobnú tváričku a zízala priamo do jeho očí. Veď čomu

inému, ak nie jej, by mal venovať pozornosť svojej meditácie? Budova kláštora pôsobí nesúrodo. K starým kamenným múrom pristavali nové striedky, vikiere a oblúkové markízy z plastu – celkom zbytočné – v štýle deväťdesiatych rokov. Dominik je rád, že býva v starej časti. Miluje chlad a zemitý pach históriou nasiaknutých múrov, oprskaný lak na drevených okenniciach i pohľad z okna cez kláštorný park k vršku, po ktorom sa kľukatí chodník kalvárie.

V podkroví nad ním má pracovňu otec Benedikt. Možno práve sedí vo svojom ošúchanom hojdacom kresle. Na stole mu, ako obvykle, chladne nedopitá káva. Azda číta Dominikov list a uškríňa sa pri tom. Pobavene krúti hlavou nad utáraným textom, ktorého autor sa, ktovie prečo, tvári ako filozof.

Vchodové dvere zavízzgajú. Dominik vykročí a na jeho čerstvo osprchované telo mu popod tričko prenikne odpoľudňajšia sviežosť. Vo vaku si nesie modrý blok a plniace pero.

Na ihrisku za budovou hrajú novici futbal s chalanmi z obce. Nepozorovane sa pokúsi popri nich prejsť, zasiahne ho však odrazená lopta. „Trafili ste do živého, chlapci,“ pokúša sa o vtip a loptu odkopne naspäť. Nik sa však nezasmeje.

Lipová aleja vedie k úpätiu kalvárie. Dominik stúpa kamenným chodníkom do mierneho svahu. Pristavuje sa pri kaplnkách. Pieskovcové reliéfy za hrdzavou mrežou sú rozpadnuté. Tu a tam možno rozoznať nejasné obrysy postáv, náznaky pašiového výjavu zmazané časom i hrdzavé klíny na miestach, kde hmota reliéfu celkom odpadla. Ani skúsené oko s istotou nerozozná, kto je Kristus a kto jeho kati.

Dominik si znovu, ako už toľkokrát predtým, uvedomí, aké je to trúfale: veriť, že príbeh Ukrižovaného zachráni svet. Čo zmôže tá spolovice zapamätaná epizóda, stratená v ľudských dejinách? A čo dejiny stratené na nepatrnej planéte uprostred

mlkveho vesmíru? Veď aký význam by mohlo mať hoci aj všetko utrpenie sveta v tej neúčastnej, neľudskej rozľahlosti? A predsa, pre človeka je to tak: práve v utrpení sa ho realita bezprostredne dotýka, vyzýva ho, a on prázdnote vesmíru môže odpovedať láskou. Láskou? Ale čo je to tá láska? Slovo? Skutočnosť, ktorú možno zakúsiť?

Sadá si do trávy pod kostolíkom na vrchole kalvárie. Otvára modrý blok. Začíta sa do záznamu udalostí, ktoré si doň pred rokmi zaznačil. Občas sa zastaví. Na pridatý list chvatne zapisuje myšlienky, kým mu neuniknú. Kalváriu pred ním prekryje obraz inej krajiny: rovinu polí s masívom hôr na horizonte zastrie priestor strmých zalesnených kopcov, s potemnenou oblohou, na ktorú sa pred trinástimi rokmi díval očami osemnásťročného mladíka. Boží príbeh lásky, stratený v pieskovci reliéfov, sa mu v mysli spojí s príbehom celkom obyčajnej ľudskej lásky, stratenej v hmle pamäti.